

Guanyadors
dels **XX** Premis

Maig
de narrativa breu

El poeta de Joaquim F. Valls
1r premi

La veïna del primer tercera de Rosa Pons
2n premi

El poeta

de Joaquim F. Valls

Ara, negra nit, encara no ha passat res.

Ravanan ha matinat neguitós i ha sortit al pati encara nit tancada. S'entreté mirant la volta del cel. Només que fos demà, passada la classe de literatura de mig matí, li vindrien al cap, per ventura, els versos,

*Puc escriure els versos més tristos aquesta nit.
Escriure, per exemple: “La nit està estelada,
i tremolen, blaus, els astres, a la llunyania”.*

Té tretze anys, quasi un home. Ja presenta les aixelles peludes i els ulls se li escapen cada vegada que es creua amb una noia bonica. Ha heretat la bellesa del pares i encara us diré més: la llegendària de l'àvia. Encara que té la pell un poc blanca. No tan bruna, per dir millor, com seria d'esperar en un tàmil. Més que la mare. Ningú, però, li ho ha retret mai. Fins ara, ningú.

Mentre ensuma les olors conegudes i roman atent als més petits sorolls, gaudeix en silenci de la nit estelada. A casa encara dormen tots. Se senten compassats els roncs de l'àvia. Els pares i els germans no ronquen. L'àvia no ha tingut mai marit. Malgrat que era la més bella de la contornada, ha sentit dir, ningú s'hi va voler casar. A ell no li han dit mai qui era el pare de sa mare. La sent bufar. La casa és una construcció senzilla, feta de fustes primes mal encarades, separada de la trentena de cases aïllades que conformen l'humil llogaret arraconat a uns tres quilòmetres de Colombo, la capital. Els veïns es coneixen tots. No podem dir que siguen mala gent, però tafaners i xerraires ho són com a tot arreu.

Bé que ho sap Ravanan que no calia matinar tant, però el deler el pot. Només donen literatura el dijous i la setmana passada el professor els va prometre que avui explicaria un poeta estranger que, una vegada, va sojornar a Sri Lanka, fent d'ambaixador. Va ser premi Nobel, els va dir, com Rabindranath Tagore, de qui alguna vegada li ha llegit poemes a l'àvia, del llibre de l'escola. Aquesta sempre li diu que això dels versets són romanços que no fan bullir l'olla.

Vol aprofitar el poc temps que li queda. Gaudir de l'escola. L'any que ve el posaran a treballar. A casa, fent un esforç, ho han endarrerit fins als 14 anys, cedint als precés dels mestres i al seu desig. Són pobres, de la casta més baixa.

És un noi sensible i intel·ligent: en tot es fixa, tot ho aprén. A Ravanan, de fa poc, se li ha desfermat una passió per la literatura, en un llogaret on no llig ningú i de corrent no es veuen llibres. A casa no els ha passat per alt el seu deler. Però el pare no li ha dit res dels seus pensaments a la mare. La mare no li ha fet cabal al pare de les seues cavil·lacions. I, de cap manera, ni l'un ni l'altra, li n'ha dit res a l'àvia. Aquesta se n'ha adonat primer que ningú i ha callat, tot i que una fiblada li ha remogut el cor de les entranyes, com quan un canvi de temps et reviscola les velles ferides. No ha dit res, però.

Els estels comencen a esvanir-se amb les primeres clarors. Ravanan sent els sorolls amortits de la mare a la cuina i entra a casa a desdejunar.

El mestre els farà a la classe d'avui una introducció al poeta, després els llegirà uns quants poemes del llibre *Vint poemes d'amor i una cançó desesperada* i un tast de les seues memòries, de les

quals triarà, vés a saber per què, potser per tractar després el tema del colonialisme o la violència de gènere, el fragment on l'autor confessa que va violar una noia del país que li recollia tots els dies l'orinal amb la femta i li'l tornava net.

Això serà a mig matí.

Però ara, a trenc d'alba, encara no ha passat res.

La veïna del primer tercera

de Rosa Pons

Als veïns del meu bloc de pisos no els agrada gens la nova llogatera del primer tercera. Estan amoïnats, en parlen malament i rondinen perquè veuen la seva clientela entrant i sortint de l'edifici; encara que, amb tot el que se sent a dir, també entenc que desconfiïn si es passegen desconeguts per l'escala.

De tota manera, sempre he pensat que els meus veïns són massa primmirats. La gent té dret a guanyar-se la vida, sense enganyar ni estafar ningú s'entén, tot i que s'ha d'admetre que l'ètica, en aquest cas, pot ser una mica discutible.

Fins fa poc no vaig saber res del seu negoci, i la veritat és que em va sorprendre. De fet, sí que m'havien arribat alguns comentaris a les orelles, però no hi havia parat esment.

Fa un parell de setmanes, però, mentre estava escombrant, algú va trucar al timbre de la porta sense haver-ho fet abans al porter automàtic. En realitat, són aquestes les coses que més molesten els veïns i els donen sensació d'inseguretat. Vaig deixar l'escombra repenjada a la paret (després vaig pensar que només m'hagués faltat aparèixer portant una escombra) i vaig obrir la porta.

La noia duia un paperet a la mà, retallat d'una d'aquestes revistes gratuïtes locals plenes d'anuncis, i estava molt, però molt angoixada.

—Perdoni, vostè és vident?—li vaig haver de fer repetir la pregunta, ja que, entre la desesperació i els nervis, les paraules no li havien sortit gens clares.

—Perdoni, vostè és vident? —llavors em van venir al cap les queixes de les veïnes i em vaig adonar de quin era el negoci que les tenia tan receloses.

—Em sembla que t’has equivocat. Crec que has de trucar al primer tercera.

—Ho sento, disculpi —estava a un punt de les llàgrimes.

—Tranquil·la, no passa res —i com que em feia molta llàstima, li vaig dir abans que entrés a l’ascensor —fes el cor fort, nena. La vida, a vegades, no és gens fàcil. I cuida’t, que et convé.

—Gràcies, senyora.

Mentre continuava escombrant, vaig pensar que havia fet bé de no dir-li que el que tenia la seva mare era realment greu i que no se’n sortiria. Els metges encara no ho havien detectat, i jo no havia gosat a deixar-la sense esperances. En tot cas, que ho fes la veïna, que per alguna cosa s’anunciava a les revistes i, a més, cobrava.

Avui ja ha estat una mica diferent. Quan he arribat a casa hi havia una senyora trucant al porter automàtic, amb l’adreça de l’edifici als dits. Jo estava per no dir-li res, però, com que m’ha saludat d’una manera molt amable i he vist què m’anava a preguntar, he pensat que el millor era dir-li el que feia al cas.

—Vostè està buscant la vident, suposo. Ara no hi és perquè ha anat a recollir el fill a l’escola. Normalment podria ser aquí d’ací a deu minutets, però avui la mestra vol parlar amb ella perquè el nen no s’ha portat gaire bé. És una mica trapella el seu nen, li asseguro—. La dona em mirava tota sorpresa i jo he continuat parlant—. Si

vol, entri i esperi's a l'entrada que no hi fa tant de vent, però ja li dic que no cal que pateixi, que es posi tranquil·la: al seu marit li renovaran el contracte perquè li tenen confiança i, a més, volen ampliar el negoci. Miri, amb el que sí que hauria de vigilar és amb la seva cunyada. Sobretot, tregui-li del cap, al seu germà, la idea de fer-la sòcia del restaurant. Qualsevol dia li podria donar un bon disgust.

Com que la senyora semblava que no es decidia a entrar, he entrat jo i abans de tancar la porta encara he afegit:

—Va, comprin els bitllets per Canàries que els fan tanta il·lusió i emportin-s'hi les nenes. Les pobres han notat que, últimament, per casa hi havia massa nervis i això no els ha fet cap bé. I aprofiti-ho, que d'aquí a res s'hauran fet grans i no voldran anar de vacances amb els pares.

Tot pujant les escales m'anava dient: “Déu meu, Senyor!, mira que cobrar per una cosa així”. Que reconec que, si ho fa bé, està en el seu dret; encara que no sé si hagués estat capaç d'adonar-se d'allò de la cunyada, perquè la senyora no tenia la intenció de parlar d'aquest tema. El que passa amb la noia és que és un cap de trons i ara s'ha enamorat del professor d'aeròbic i els pot sortir amb qualsevol estirabot. De tota manera, m'ha semblat que era millor no explicar tota la història, amb prevenir-la del problema ja n'hi ha prou.

El replà del primer pis feia una olor ben peculiar, la vident deu cremar encens i barreges d'herbes per les seves sessions. M'imagino que certa parafernàlia ajuda a justificar els doblers.

Quin dia més lleig i ventós ha fet avui! I ha tornat a refrescar. Per sopar, abans de la truita m'hauré de fer una sopa de farigola per refer-me de la fredorada. Allò que deia de la parafernàlia, l'àvia mai no hagués preparat una sopa de farigola sense afegir-hi unes potetes de ratolí i una cua de sargantana ben dessecades i triturades. Les dones d'abans en tenien, d'aquests costums, moltes no encetaven un pa si abans no li havien fet una creu amb el ganivet.

La meva sopa de farigola, en canvi, serà ben simple: amb pa sec i oli d'oliva i, com a molt, mitja culleradeta d'oli de flor de gessamí. Això sí, collida pel pleniluni d'agost i deixada marinar fins al final de la primera lluna de gener.

Joaquim F. Valls

Joaquim F. Valls (Vinaròs, 1956) és llicenciat en Geografia i Història. Té publicats articles d'assaig de matèries diverses entre les quals destaquem història, sociolingüística i onomàstica. L'any 1999, va rebre el VII Premi d'Investigació Idiomàtica Alambor. És membre de la Societat Catalana de Sociolingüística. Ha estat jurat en diversos premis de novel·la. Ha guanyat diferents premis de narrativa curta a Barcelona, la Plana, la Selva, el Montsià, el Baix Llobregat i el Penedès.

Rosa Pons

Rosa Pons i Solà va nèixer a Òdena i viu a Igualada. Actualment, treballa com a professora de Tecnologia en un institut de secundària. Ha guanyat el 3r premi del I Concurs de Poemes d'Amor d'Igualada, el 2n premi dels concursos de contes Vila d'Almenar de l'any 2015, de narrativa literària per a dones Mercè Rodoreda el 2016 i del Tal com et sents, també el 2016.

Organitza:

Patrocina:

Ajuntament
de Vila-real

Normalització Lingüística

Vila-real
avança en valencià

Vila-real
20 anys treballant
pel valencià

Dipòsit legal: CS-241-2015 · Maig de 2016